

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 24 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДАА-2024/81/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.Shinjenmagadlahui.ezshaudit,mn Улаанбаатар хот 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ш.Мөнхбаяр Утас: 70373089, 99023682 Цахим хаяг: Munkhbayarsh@audit.gov.mn Аудитын менежер: У.Батсүрэн Утас: 99036806 Цахим хаяг: Batsurenu@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Батцэцэг Утас: 99377479 Цахим хаяг: Battsetsegs@audit.gov.mn Аудит гүйцэтгэсэн: Шинжлэн магадлахуй ЭЗШ аудит ХХК Утас: 99197346, 88114867 Цахим хаяг: Shinjenmagadlahui.audit@gmail.com
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ДАРХАН СУМЫН 24 ДҮГЭЭР ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Л.СУВДАНЧИМЭГ ТАНАА

**ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Бурхантын гудамж-1, 14 дүгээр баг, Дархан сум,
Дархан-Уул аймаг, 45059,
Утас: 7037-3089, Факс: (976) 7037-3089
Цахим шуудан: darkhanuul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.23 № 41

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 24 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 24 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 24 дүгээр цэцэрлэгийн 2023 оны нийт төсвийн зарцуулалт 84.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Аудитын гол асуудал

Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 240 дүгээр тогтоолоор сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшүүлэх сургалтын байгууллагын төрийн үйлчилгээний албан тушаалын зэрэглэл, түүнд хамаарах албан тушаалын жагсаалтыг, 241 дүгээр тогтоолоор албан тушаалын цалингийн доод хэмжээг шинэчлэн баталж, 2023 оны 07 дугаар 01-ний өдрөөс мөрдөж эхэлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагч бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 24 дүгээр цэцэрлэг нь байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилго, 57 зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, хэрэгжилтийг 100.0 хувиар тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

009020053

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ш.МӨНХБАЯР

A handwritten signature in black ink is written over a red rectangular official stamp. The stamp contains the Mongolian coat of arms and some text in Mongolian script. The signature is stylized and extends across the stamp.

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>72,051,968.37</u>	<u>165,122,363.24</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	20,089,876.57	111,692,383.04
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	20,089,876.57	111,692,383.04
3121	Төгрөг	20,089,876.57	111,692,383.04
31211	Төрийн сангийн харилцах	20,089,876.57	111,692,383.04
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	51,962,091.80	53,429,980.20
351	Түүхий эд материал	938,200.00	833,850.00
35130	Эм боох материал	938,200.00	833,850.00
354	Хангамжийн материал	51,023,891.80	52,596,130.20
35410	Бичиг хэргийн материал	1,896,500.00	1,554,000.00
35420	Аж ахуйн материал	38,485,937.10	38,885,397.10
35460	Хүнсний материал	10,641,454.70	12,156,733.10
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,716,939,134.31</u>	<u>1,674,649,626.45</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,716,939,134.31	1,674,649,626.45
392	Биет хөрөнгө	1,536,964,834.31	1,494,675,326.45
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,596,717,139.00	1,596,717,139.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(139,820,916.35)	(166,853,702.03)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	66,408,363.75	58,887,763.75
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(45,868,553.84)	(43,549,508.92)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	52,629,556.63	54,850,306.63
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,821,100.44)	(31,559,097.58)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	65,626,892.00	65,626,892.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,072,546.44)	(39,610,466.40)
39217	Ном	166,000.00	166,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	179,974,300.00	179,974,300.00
39301	Програм хангамж	2,279,300.00	2,279,300.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,155,000.00)	(1,155,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	178,850,000.00	178,850,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,788,991,102.68</u>	<u>1,839,771,989.69</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,788,991,102.68</u>	<u>1,839,771,989.69</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,788,991,102.68	1,839,771,989.69
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	178,850,000.00	178,850,000.00
51101	Өмч: - төрийн	178,850,000.00	178,850,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,610,141,102.68	1,660,921,989.69
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,610,141,102.68	1,610,141,102.68
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	50,780,887.01
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	-	-
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,788,991,102.68</u>	<u>1,839,771,989.69</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,351,594,700.15	764,833,380.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,786,073,489.83	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,786,073,489.83	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	1,741,297,401.73	-
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	44,776,088.10	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	565,521,210.32	764,833,380.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	505,654,700.00	723,827,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	505,654,700.00	723,827,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	7,814,680.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	7,814,680.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	59,866,510.32	33,191,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	59,866,510.32	33,191,600.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	562,603,597.47	714,052,492.99
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	562,603,597.47	714,052,492.99
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	543,615,237.54	712,971,928.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	359,214,415.79	471,862,035.96
210101	Үндсэн цалин	276,413,735.79	345,914,934.75
210102	Нэмэгдэл	61,408,431.00	105,221,993.21
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	516,900.00	372,150.00
210104	Урамшуулал	13,727,561.00	20,352,958.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	7,147,788.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,116,817.96	63,269,427.57
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,051,925.91	43,463,844.54
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,690,435.54	5,113,552.40
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,858,268.27	4,007,181.91
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	673,592.60	954,306.32
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,842,595.64	9,730,542.40
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26,225,440.07	30,811,035.69
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,047,028.74	10,286,282.48
210302	Түлш, халаалт	9,637,629.89	11,135,912.39
210303	Цэвэр, бохир ус	9,540,781.44	9,388,840.82
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11,383,850.00	9,213,600.00
210401	Бичиг хэрэг	5,678,700.00	3,304,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,629,500.00	5,909,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	75,650.00	-
2105	Нормативт зардал	57,328,147.30	75,094,941.60
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	86,400.00	174,000.00
210502	Хоол, хүнс	57,241,747.30	74,920,941.60
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,000,000.00	9,686,530.00

210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	9,686,530.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,250,100.00	1,411,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,250,100.00	1,411,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,096,466.42	51,622,657.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,048,199.00	7,112,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	90,000.00	-
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	29,958,267.42	44,510,257.86
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,988,359.93	1,080,564.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,763,800.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,763,800.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,224,559.93	1,080,564.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,224,559.93	1,080,564.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>1,788,991,102.68</u>	<u>50,780,887.01</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>1,788,991,102.68</u>	<u>50,780,887.01</u>

СТ-3А

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>565,521,210.32</u>	<u>764,833,380.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	565,521,210.32	764,833,380.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	505,654,700.00	723,827,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	505,654,700.00	723,827,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	7,814,680.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	7,814,680.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	59,866,510.32	33,191,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	59,866,510.32	33,191,600.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>539,831,333.75</u>	<u>671,010,123.53</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	539,831,333.75	671,010,123.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	520,842,973.82	669,929,559.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	356,223,644.86	466,075,763.53
210101	Үндсэн цалин	266,046,091.86	286,235,432.47
210102	Нэмэгдэл	62,058,567.00	159,657,523.06
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	476,400.00	-
210104	Урамшуулал	13,271,366.00	20,182,808.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	14,371,220.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,073,988.89	69,055,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,108,170.36	46,957,500.00

210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,761,326.31	5,524,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,969,143.65	4,419,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	748,450.22	1,104,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,486,898.35	11,049,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	26,225,440.07	30,811,035.69
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,047,028.74	10,286,282.48
210302	Түлш, халаалт	9,637,629.89	11,135,912.39
210303	Цэвэр, бохир ус	9,540,781.44	9,388,840.82
2105	Нормативт зардал	63,592,600.00	76,436,220.00
210502	Хоол, хүнс	63,592,600.00	76,436,220.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,000,000.00	1,300,000.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	1,300,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,250,100.00	1,411,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,250,100.00	1,411,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,477,200.00	24,839,140.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,477,200.00	20,604,140.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,000,000.00	4,235,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,988,359.93	1,080,564.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,763,800.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,763,800.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,224,559.93	1,080,564.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,224,559.93	1,080,564.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>25,689,876.57</u>	<u>93,823,256.47</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	5,600,000.00	2,220,750.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	5,600,000.00	2,220,750.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	5,600,000.00	2,220,750.00
223001	Бусад хөрөнгө	5,600,000.00	2,220,750.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(5,600,000.00)</u>	<u>(2,220,750.00)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	20,089,876.57	91,602,506.47
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	20,089,876.57
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	20,089,876.57	111,692,383.04

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	178,850,000.00	-	1,607,119,989.83	1,785,969,989.83
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	178,850,000.00	-	1,607,119,989.83	1,785,969,989.83
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	(1,785,969,989.83)	-	(1,785,969,989.83)
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	1,785,969,989.83	-	-	1,785,969,989.83
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,021,112.85	3,021,112.85
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,964,819,989.83	(1,785,969,989.83)	1,610,141,102.68	1,788,991,102.68
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,964,819,989.83	(1,785,969,989.83)	1,610,141,102.68	1,788,991,102.68
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,964,819,989.83	(1,785,969,989.83)	1,610,141,102.68	1,788,991,102.68
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-

D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	50,780,887.01	50,780,887.01
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,964,819,989.83	(1,785,969,989.83)	1,660,921,989.69	1,839,771,989.69

ТГ

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	796,187,600.00	672,185,309.22	(124,002,290.78)	84.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	796,187,600.00	672,185,309.22	(124,002,290.78)	84.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	796,187,600.00	672,185,309.22	(124,002,290.78)	84.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	564,387,800.00	466,075,763.53	(98,312,036.47)	82.6
210101	Үндсэн цалин	364,542,700.00	286,235,432.47	(78,307,267.53)	78.5
210102	Нэмэгдэл	179,546,500.00	159,657,523.06	(19,888,976.94)	88.9
210104	Урамшуулал	20,298,600.00	20,182,808.00	(115,792.00)	99.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	70,149,200.00	69,055,700.00	(1,093,500.00)	98.4
210201	Тэтгэврийн даатгал	47,701,100.00	46,957,500.00	(743,600.00)	98.4
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,612,200.00	5,524,700.00	(87,500.00)	98.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,489,600.00	4,419,600.00	(70,000.00)	98.4
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,122,300.00	1,104,800.00	(17,500.00)	98.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,224,000.00	11,049,100.00	(174,900.00)	98.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,155,900.00	30,811,035.69	(12,344,864.31)	71.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,991,000.00	10,286,282.48	(5,704,717.52)	64.3
210302	Түлш, халаалт	16,988,900.00	11,135,912.39	(5,852,987.61)	65.6

210303	Цэвэр, бохир ус	10,176,000.00	9,388,840.82	(787,159.18)	92.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	-	-	
2105	Нормативт зардал	87,267,800.00	76,436,220.00	(10,831,580.00)	87.6
210502	Хоол, хүнс	87,267,800.00	76,436,220.00	(10,831,580.00)	87.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,300,000.00	1,300,000.00	-	100.0
210604	Урсгал засвар	1,300,000.00	1,300,000.00	-	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	-	-	-	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,411,700.00	1,411,700.00	-	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,411,700.00	1,411,700.00	-	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,515,200.00	27,094,890.00	(1,420,310.00)	95.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,280,200.00	22,859,890.00	(1,420,310.00)	94.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,235,000.00	4,235,000.00	-	100.0
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	796,187,600.00	763,787,815.69	(32,399,784.31)	95.9
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	723,827,100.00	723,827,100.00	-	100.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	723,827,100.00	723,827,100.00	-	100.0
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	44,455,900.00	32,111,035.69	(12,344,864.31)	72.2
132001	Орон нутгийн төсвөөс	44,455,900.00	32,111,035.69	(12,344,864.31)	72.2
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	27,904,600.00	7,849,680.00	(20,054,920.00)	28.1
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	7,814,700.00	7,849,680.00	34,980.00	100.5
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	20,089,900.00	-	(20,089,900.00)	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	20,089,876.57	20,089,876.57	
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	111,692,383.04	111,692,383.04	
2	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100.0
3	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100.0
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	93	93	-	100.0

6	Удирдах ажилтан	6	6	-	100.0
7	Гүйцэтгэх ажилтан	60	60	-	100.0
8	Үйлчлэх ажилтан	27	27	-	100.0
10	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	690	510	(180.00)	73.9
152	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	1	1	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан байхгүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 56,206.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад 54,435.5 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 1,771.0 мянган төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө. Үүнд:

- 2023 оны санхүүгийн тайлангийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан, мөнгөн хөрөнгийн тайлан дах цалингийн зардал 54.435.5 мянган төгрөгийн алдаатай тайлагнасан нь УСНББОУС 1 “Санхүүгийн тайлангийн толилуулга”, “Үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 2.1.4 “Санхүүгийн бүртгэл, тайлан нь бодит баримт, тоо мэдээнд үндэслэсэн байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2 “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг залруулав.

5.1 Төлбөрийн акт

Тайлант онд төлбөрийн акт тогтоох зөрчилтэй асуудал илрээгүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага хүргүүлэх зөрчилтэй асуудал илрээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

- Цалингийн зардлын данстай холбоотой асуудал

1.1 Илрүүлэлт:

Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны 2023.07.24-ний 2/3151 дугаар албан бичгийг үндэслэн /балансын урамшуулал/ нэг удаагийн шагнал, урамшууллын 1,736.00 мянган төгрөгийг цалингийн зардлаас зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дах заалт, Сангийн сайдын 190 дүгээр тушаалаар баталсан “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”-т нийцэхгүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, цаашид дээрх алдааг давтан гаргахгүй байх.

2. Зардлын данстай холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт:

Тус цэцэрлэг нь 35.0 мянган төгрөгийн авлагыг зардлаа бууруулах бичилт хийж тайлагнасан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д “Төсвийн орлого, зарлага, хөрөнгө, өр төлбөрийн гүйлгээг бууруулах бичилт хийхгүйгээр нийт дүнгээр нь төлөвлөж, тайлагнах” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн орлого, зарлага, хөрөнгө, өр төлбөрийн гүйлгээг бууруулах бичилт хийхгүй байх

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5²-д заасан хугацаанд ирүүлж, биелэлтийг Дархан-Уул аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 5 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн үр дүнгийн тайланг залруулсан	1	54,435.5			1	54,435.5	1	54,435.5				
Дүн	1	54,435.5			1	54,435.5	1	54,435.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Нийт зөрчил	Үүнээс
-------------	--------

² Шалгаагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ.

Зөрчлийн товч утга			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Зардал хооронд гүйлгэн зарцуулсан	1	1,736.00					1	1,736.00				
Зардал бууруулах бичилт хийсэн	1	35.0	-	-	-	-	1	35.0	-	-	-	-
Дүн	1	1,771.0	-	-	-	-	1	1,771.0	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
6.4.5 Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мөнгөн гүйлгээ	1	719,290.8	-	-	-	-	1	719,290.8
6.4.5 Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс	1	6,111.6	-	-	-	-	1	6,111.6

дээш үнийн дүн бүхий зарлагын мөнгөн гүйлгээ								
Дүн	2	725,402.4	-	-	-	-	2	725,402.4
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Балансын дансны эхний үлдэгдэл зөрүүтэй	1	1,607,120.0					1	1,607,120.0
	1	1,607,120.0					1	1,607,120.0
Дүн	3	2,332,522.4					3	2,332,522.4